

τῶν σχημάτων τῶν νεφῶν, τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἢ ἄλλων φυσικῶν φαινομένων. Πῶς ὁμοίως νὰ ἐξεγερθῆ καὶ νὰ διατηρηθῆ ἡ τοιαύτη παιδικὴ χαρὰ, ὁ ἄφρευκτος οὗτος πρὸς πᾶν ἀγαθὸν αἰσθημα ἱερὸς ἐνθουσιασμός, ὅταν τὸ παιδίον οὐδέποτε παρετήρησε τὰ αἰσθήματα ταῦτα εἰς τοὺς γονεῖς του, καὶ ὅταν ἀπ' ἐναντίας μικρόθεν ἐσυνείθισε καὶ αὐτὸ ἀκόμη ν' ἀδιαφορῆ περὶ παντὸς ὠραίου, ἀγαθοῦ καὶ ὀσίου, νὰ θεωρῆ δὲ ὡς τὸ μόνον τέρμα ὅλης τῆς ἀγωγῆς καὶ ὑπάρξεώς του αὐτὴν τὴν ἐπιπόλαιον καὶ πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν τῆς παρ' ἀνθρώποις εὐδοκίμησης; Ὁμοιάζει τὸ τοιοῦτον δυστυχὲς πλάσμα πρὸς καρπὸν καταπίπτοντα πρὸ τῆς πλήρους ὠριμάνσεώς του.

Ἄ μητέρες! μόνον σεῖς δύνασθε νὰ προφυλάξητε τὰ τέκνα σας ἐκ τοῦ ὀλέθρου τούτου· μόνον σεῖς μετὰ τοῦ γάλακτός σας ἀκόμη δύνασθε νὰ ἐνσταλάξητε πᾶν ἱερὸν καὶ ὠραῖον εἰς τὰς μικρὰς αὐτῶν ψυχὰς καὶ νὰ διεγείρητε ἐγκαίρως ἐν αὐταῖς τὸ ἀληθὲς θρησκευτικὸν αἰσθημα, ὅπερ τότε καὶ μόνον καθίσταται ἡ βᾶσις πάσης ἐν τῷ μέλλοντι τελειοποιήσεως αὐτῶν, πάσης ἠθικῆς ἐξεγέρσεως!

Δ.Κ. Α. ΛΑΕΚΑΡΙΔΟΥ.

[Ἐπιταί τὸ τέλος].

Ἡ ἀλήθεια περὶ τοῦ ΟΦΘΑΛΜΟΥ ΤΟΥ ΓΑΜΒΕΤΤΑ

Πολλὰ καὶ διάφορα ἐθρυλήθησαν καὶ ἐγράφησαν περὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ Γαμβέττα. Καὶ τινες μὲν εἶπον ὅτι αὐτὸς ἐξώρυξεν ἐκουσίως τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν του, παθόντα ἐκ τυχαίου τινὸς συμβάντος, ἀλλ' οὐδὲν ἀσφαλὲς ἐγνώσθη περὶ τοῦ πράγματος. Τὴν ἀλήθειαν δὲ γινώσκουμεν ἤδη ἐκ τινος ἄρθρου περιεργωτάτου, καταχωρηθέντος ἐν τῇ *Ἑβδομαδιαίᾳ ἰατρικῇ καὶ χειρουργικῇ Ἑφημερίδι*, ὑπὸ τοῦ διασήμου ὀφθαλμιάτρου βαρόνου Φέκκερ, ὅστις ἐξετέλεσε τὴν ἐγχείρησιν τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ Γαμβέττα τῷ 1867. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρον εἶνε τόδε:

Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1867 ἐσπέραν τινὰ ἐπανερχόμενος οἴκαδε, εἶδον ἐξω τῆς οἰκίας μου περιπατοῦντας δύο νέους, ὧν ὁ ἕτερός μοι εἶπεν·

— Ἀγαπητέ συνάδελφε, σὰς περιμένομεν ἐδῶ διὰ νὰ λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ μας ὑποδεχθῆτε τώρα ἀμέσως. Σὰς παρουσιάξω φίλον μου, περὶ οὗ ἐπιθυμῶ νὰ ἀκούσω τὴν γνώμην σας.

Ἐβήγαγον ἀμφοτέρους εἰς τὸ γραφεῖόν μου καὶ ἀπ' οὗ προσεκάλεσα τὸν ἀσθενῆ νὰ καθίσῃ ἐν τῷ σκοτεινῷ δωματίῳ παρὰ τῇ λυχνίᾳ, ἠρώτησα τὸν συνάδελφόν μου περὶ τίνος πρόκειται;

— Εὐκόλως θὰ τὸ ἴδετε, μοὶ ἀπεκρίθη καὶ σας παρακαλοῦμεν νὰ μας εἴπητε εἰλικρινῶς τὴν γνώμην σας.

Ὁ ἀσθενὴς ὃν ἐξήτασα εἶχε τῷ ὄντι πάθημα λίαν εὐδιάγνωστον, τουτέστι τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἦτο κατηυλακισμένον ὑπὸ ἀγγείων διεσταλμένων καὶ οὕτως ἦτο ἐξωγκωμένον, ὥστε τὰ βλέφαρα λίαν τεταμένα μόνις ἠδύναντο νὰ καλύψωσι τὸ παραμορφωμένον τοῦτο ὄργανον.

Μετὰ ταχεῖαν ἐξέτασιν ἀποταθεὶς πρὸς τὸν ἀσθενῆ μου, τῷ εἶπον·

— Θελέτε νὰ σας ὀμιλήσω εἰλικρινῶς; Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἔχετε νὰ κάμετε εἶνε νὰ ἀπαλλαγθῆτε τοῦ ὀφθαλμοῦ τούτου, ὅστις οὐ μόνον διαρκῶς θὰ σας ἐνοχλῆ, ἀλλὰ εἶνε καὶ ἐπικίνδυνος εἰς τὸν συνάδελφόν του.

— Καὶ πότε; ἠρώτησεν ὁ ἀσθενὴς.

— Ὅσον τάχιστα.

— Ποίαν ἡμέραν;

— Τὴν Τρίτην ἐὰν ἀγαπᾶτε· (ἦτο δὲ ἡ ἡμέρα τῆς ἐπισκέψεως Παρασκευῆ).

— Ποίαν ὥραν;

— Ταῖς δέκα.

— Σὰς περιμένω, ἀπεκρίθη λακωνικώτατα.

Ἀντὶ τούτου νὰ καταστείλω τὴν ἐκπληξίν μου καὶ παρετήρησα μετὰ προσοχῆς τὸν νεανίαν, ὅστις μετὰ τοσαύτης ἀταραξίας ἀπεδέχετο ἐγχείρησιν, εἰς ἣν μετὰ πλείστου συνήθως ἐνδοιασμοῦ ὑποβάλλονται οἱ ἀσθενεῖς. Τὸ πρόσωπόν του ἠκτινοβόλοι ἐξ εὐφύιας ἐμφαίνον δραστήριον χαρακτῆρα· ὁ λόγος του ἦτο ζωηρὸς, ταχύς, ἄρμονικὸς μετ' ἐλαφρᾶς τινος προφορᾶς μεσημβρινῆς.

Ἐἶχον ἐνώπιόν μου τὸν Λέοντα Γαμβέτταν, ὃ δὲ μετ' αὐτοῦ συνάδελφός μου ἦτο ὁ κ. Φιεζάλ, λίαν γνωστός μου. Οὗτος δὲ μοι εἶπε·

— Εἶμαι ἐντελῶς τῆς γνώμης σας· ἔνεκα τῆς δυσκολίας, μεθ' ἧς τὰ βλέφαρα καλύπτουσι τὸν ἐξωγκωμένον ὀφθαλμὸν, ἐὰν ὀλίγον τι ἐνοχληθῆ, ἐὰν ὀλίγον τι κοπιᾶσῃ τὸ πάσχον ὄργανον ἐρεθίζεται, φλεγμαίνεται, πονεῖ καὶ καθιστᾶ μᾶλλον ἢ ἦτο ἀδύνατον τὴν λειτουργίαν καὶ τοῦ ἑτέρου ὀφθαλμοῦ.

Ἐρωτηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ ὁ ἀσθενὴς τίνι τρόπῳ ἀπώλεσε τὸν ὀφθαλμὸν, μοὶ διηγήθη ὅτι παῖς ὢν εἰσήλθε ποτε εἰς ἐργαστήριον τορνευτοῦ· ἐν ᾧ δὲ παρετήρει μετὰ περιεργίας αὐτὸν ἐργαζόμενον, αἰφνης ἐργαλεῖον διεκφυγὸν τῶν χειρῶν του, ἐπληξεν βαθύτατα τὸν δεξιὸν τοῦ παιδὸς ὀφθαλμὸν, ἐξ οὗ ἀνεπτύχθη τραυματικὸν ὑπόχυμα μετὰ πάντων τῶν δυσαρέστων αὐτοῦ παρεπομένων καὶ ὑπερμέτρως ἐξωγκώθη ὁ ὀφθαλμὸς, ὃ ὑποβλήθει εἰς τὴν ἐμὴν ἐξέτασιν.

Ἐκατέρωθεν λοιπὸν ἐγένετο ἀπόφασις ταχέως, καὶ νομίζω ὅτι οὐχὶ ἀδίκως ἐγραψα μετὰ δωδεκαεστίας ἐν τῇ *Ὀφθαλμικῇ χειρουργικῇ* μου τὰς δε τὰς λέξεις·

«Ἐἵπερ τις καὶ ἄλλος γινώσκω ὁπόσον εὐθύνεται κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὁ ἰατρός,

διότι ἔλλειψις ἀποφάσεώς μου ἠδύνατο, ἀφίνουσα τὸ στάδιον ἐλεύθερον εἰς ἐρεθισμὸν ἐκ συμπαθείας τοῦ νοσοῦντος μέλους προερχόμενον παρά τινι τῶν ἐπιφανεστάτων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἠδύνατο, λέγω, νὰ ἐπιδράσῃ σημαντικώτατα ἐπὶ τὴν τύχην τῆς θετῆς πατρίδος μου».

Κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν, συνοδούμενος ὑπὸ τοῦ βοηθοῦ μου ἱατροῦ Βορέλη, εἰσηρόμην εἰς τὸ μέτριον οἶκημα ὅπερ εἶχε τότε ὁ Γαμβέττας κατὰ τὴν ὁδὸν Βοναπάρτου. Ἐύρον δ' ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἱατροῦ Φιεζάλ πολλοὺς φίλους ἐλθόντας ἵνα παρασταθῶσι κατὰ τὴν ἐγχείρησιν. Ὁ ἀσθενὴς κατεκλίθη θαροαλέος καὶ τὸν ὑπεβάλομεν εἰς τὴν εἰσποῖν τοῦ αἰθέρου. Ὑπὸ νέας δὲ πάλιν ἐκπλήξεως κατελήφθη. διότι πρὶν ἢ παρέλθῃ ἐν λεπτόν τῆς ὥρας ὁ ἀσθενὴς εἶχεν ἤδη ἀποκοιμηθῆ. Ὡστε ἡ ἐγχείρησις ἐγένετο ἀπλῶς καὶ μετὰ πλείστης ὀσης ταχύτητος, προκειμένου μάλιστα περὶ ἐκτομῆς ὀφθαλμοῦ ἀπιοςχήμου, ἔχοντος μῆκος διπλάσιον τοῦ φυσικοῦ καὶ διάμετρον ἀπὸ τῶν ὀπισθεν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν πέντε περίπου ὑφεκατομμέτρων.

Ἡ μεγίστη ταχύτης μεθ' ἧς ὁ ἀσθενὴς ἀπεκοιμήθη μ' ἐξέπληξε σφόδρα ὑπέμεινε δὲ ὁ Γαμβέττας τὸ πρῶτον πνίγος ἀνευ τινὸς ἐκδηλώσεως ἀγωνίας, ἣν συνήθως αἰσθάνεται τις ἅμα τῇ εἰσποῖ τῶν αἰθέρου.

Ἡ θεραπεία ἐβάδισε λίαν ταχέως καὶ μετὰ τρεῖς μόνον ἡμέρας ὁ ἀσθενὴς ἦτο ἐπὶ ποδός. Κατὰ τὰς πρώτας δὲ ἡμέρας καθ' ἃς τὸν ἐπεσκεπτόμην καθ' ἐκάστην, παρετήρησα τὴν παράφορον σπουδὴν τῶν περὶ τὸν νεαρὸν δικηγόρον πολυπληθῶν αὐτοῦ φίλων. Δὲν ἠδύναμην νὰ νοήσω τὴν τοσαύτην προθυμίαν καὶ τέλος ὑπὸ περιεργίας κινούμενος ἠρώτησά τινα τῶν πιστῶν ἐταίρων·

— Δέν μοι λέγετε, παρακαλῶ, τί πράγμα εἶνε ὁ Γαμβέττας σας αὐτός, τὸν ὁποῖον τόσον λατρεύετε; Καὶ ὅμως ὅλοι ἐδῶ εἴσθε νέοι καὶ ὀνήλικοι σχεδόν.

— Ἄ! μ' ἀπεκρίθη, δέν τον γνωρίζετε ἀκόμα, ἀλλὰ θά τον ἰδῆτε μίαν ἡμέραν!

Ἐνεκα τῆς ἐγχειρήσεως ἐκείνης σχετιθεὶς πρὸς τὸν Γαμβέτταν, ἔλαβον βραδύτερον πολλὰς ἀφορμὰς νὰ τον ἐκτιμῶσω. Εἶπον ἀνωτέρω πόσον μ' ἐξέπληξεν ἡ γοῆτις δυνάμεις αὐτοῦ ἐπὶ τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὸν φίλων. Ὁσάκις δὲ ἤρχετο εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ παρεκάθητο ἐν τῇ τραπέζῃ μου μετὰ διαφόρων τὰ πολιτικὰ φρονήματα ἀνθρώπων, ἦτο ὄντως λίαν εὐφρόσυνον πρᾶγμα νὰ ἐβλέπετε πόσον κατέβλεγε τοὺς πάντας ἀνεξαιρέτως.

Εἶχε τὴν λεγομένην μνήμην τῆς καρδίας εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν, καὶ διαφυλάττω ὡς κειμή-

λιον ἐπιστολὴν του τῆς 20 Ἰουλίου 1870, τρία περίπου ἔτη μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, δι' ἧς συνιστῶν μοι ἀσθενῆ τινα, λαμβάνει ἐκ τούτου ἀφορμὴν καὶ μοι διαδηλοῖ τὴν εὐγνωμοσύνην, ἣν μοι ὄφειλεν ἐπὶ τῇ θεραπείᾳ του, διὰ θερμότητων καὶ περιποιητικωτάτων ἐκφράσεων.

Μία δὲ τῶν ἀρετῶν τοῦ Γαμβέττα, πολῦτιμος μάλιστα εἰς τὸν κλάδον ἡμῶν ἦτο καὶ αὐτή, ὅτι δῆλα δὴ ἀφ' οὗ ἀπαξ ἐνεπιστεύετο δικαίως ἢ ἀδίκως εἰς τινα ἱατρὸν, ἐξηκολούθει διὰ βίου τιμῶν αὐτόν. Καὶ κατὰ τοῦτο δὲ εἶχε πολλὴν ὁμοιότητα πρὸς τὸν Μιραμπώ, πρὸς δὲν καὶ ἄλλας ἀρετὰς εἶχε κοινὰς. Κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, καθ' ὅσον ὁ Γαμβέττας ἀνέβαινε εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς δυνάμεως καὶ τῆς δημοτικότητος καὶ ἐγένετο μᾶλλον δυσπρόσιτος πρὸς τοὺς μὴ αἰκειότατα πρὸς αὐτὸν συνδεδεμένους καὶ οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων τὸν ἔβλεπον οὐχὶ σπανιώτερον τοῦ συνήθους. Ἀρτίως δὲ ἀπέδειξε ὅτι κατ' οὐδὲν ἐμειώθη ἡ πρὸς με πίστις καὶ πεποίθησις αὐτοῦ.

Ὄντως δὲ ἡ πρὸς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἱατρὸν ἔμμοнос πίστις καὶ ἀδιάσειστος πεποίθησις εἶνε συνήθως ἴδιον τῶν μεγάλων διανοιῶν καὶ τῶν μεγάλων καρδιῶν. Καὶ ἡ μὲν διάνοια βοηθεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκλογὴν, ἡ δὲ καρδιά εἰς τὴν ἔμμονήν.

α.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους

Περίεργον πῖνακα δύναται νὰ συγκεντρώσῃ τις ἐκ τοῦ εἰς τὴν Βουλὴν ὑποβληθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ 1883 δεικνύοντα τὸν ἀριθμὸν τῶν προσώπων, ὅσα ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ μισθοδοτούμενα ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὡς ἐπηρεχόμενα εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας τοῦ κράτους. Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον:

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐπασχολεῖ εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας αὐτοῦ τὸ ἐξῆς προσωπικόν:

Ἐν τῇ κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ὑπουργείου	85
Ἐν τῷ γεν. λογιστηρίῳ	28
Ἐν τῷ ἐλεγκτ. συνεδρίῳ	39
Ἐν τῷ σφραγιστηρίῳ	33
Ἐν τῷ τυπογραφείῳ	47
Ἐν τοῖς μεταλλείοις	13
Ἐν τοῖς ἄλασι	36
Ἐν τῷ γεωμετρικῷ κλάδῳ	59
Ἐν τοῖς ταμείοις	536
Ἐν ταῖς ἐφορίαις	231
Ἐν τῇ δασονομικῇ ὑπηρεσίᾳ	607

Ἐν ὅλῳ 1,714

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπασχολεῖ: